

[illegible]

VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Yksi pieni viiva

Joskus kansanedustajan työ valuu hukkaan, kun ongelma järjestyykin aivan toisella tavalla.

Kansanedustaja **Markku Eestilä** (kok.) esitti koko vaalikauden ensimmäisessä lakialoitteissa kolme vuotta sitten, että vaalien ehdokasnumeroita pitäisi poistaa numero 7.

Seiska ja ykkönen muistuttavat monen äänestäjän käsialoissa liikaakin toisiaan.

Nyt on sen sijaan päätetty lisätä seiskaan taas poikkiviiva. Kaupan päälle viivoitetaan myös kirjaimet z ja q.

Pitkään on kouluissa opetettu piirtämään seiska ilman viivaa. Eestilän aloite joutanee aloitteiden taivaaseen tuhansien kaltaistensa joukkoon.

Sanna Lauslahti (kok.) arveli tuolloin, että kohta on joka tapauksessa pakko siirtyä koneäänestyksiin. Uudet sukupolvet eivät enää osaa kirjoittaa, koska kaunokirjoitusta ei opeteta koulussa. Käden hienomotoriikka jää tuolta osin kehittymättä.

Vihreän ikeen alta

Hallitus päätti parantaa turpeen ja metsähakkeen verokohtelua kivihiileen verrattuna. Nyt odotellaan, minkälaisen veromallin valtiovarainministeri **Antti Rinne** (sd.) ja elinkeinoministeri **Jan Pekkavuori** (kok.) saavat käytännössä aikaan. **Mauri Pekkarinen** (kesk.) tuskin pitää sitä riittävänä.

Jari Lindström (ps.) kysyi, löytyykö järkevä luo turveasiassa, kuin vihreät lähtivät hallituksesta. **Ben Zyskowitz** (kok.) myönsi, että vihreiden lähtö osaltaan edesauttoi ratkaisua.

Vihreillä ministereillä siis oli merkitystä hallituksessa. Kun ex-ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) nyt reuhaa oppositiossa kuin heikkoapäinen, mikään asia ei hievhda. Kristillisdemokraateilla sen sijaan ei ole hallituksessa mitään merkitystä. Kotohoidon tuki mylllerrettiin ja lapsilisät leikattiin, mutta sisäministeri **Päivi Räsänen** (kd.) istuu hallituksessa kuin tatti.

Tulohaitarin juurella

Pulina lapsiläisillä ei ei laannu. **Arto Pirttilahti** (kesk.) tiivisti, että hallitus ottaa lapsien lelut ja anoi suuhun tutin.

Perustamijonääri **Björn Wahlroosin** aatetallin keijukais-kuningatar **Elina Lepomäki** (kok) piti suhteettomana, että eduskunta tässä kurjuudessa keskustelee päivästä toiseen budjetin vaivaisesta promillesta.

Kyse on joka tapauksessa tulojaan muutoksesta. Tulo-haitarin juurella vaikutus on huomattava. Pienipalkkaiset kokopäivätyöntekijät toki verovähennyksistä hyöttyvät.

Tuula Väättäinen (sd.) muistutti, että toimeentulotuen saajat eivät tähänkään asti ole lapsilisiä saaneet. Monet pä-täkölläiset eivät nyt pääse nauttimaan enempiä lapsiläisistä, toimeentulotuesta kuin verovähennyksistäkään.

Kauko Tuupainen (ps.) laski, että valtio panee lapsi-läisleikkaukset verovähennyksillä näppärästi kuntien ja seurakuntien maksettavaksi.

Sama virsi on tankkien

Virolaisia käy sääliksi.

Ennen Virossa oli venäläinen johtaja. Neuvostoliiton sotakoneet ja armeija voinnoivat turvaavansa maan vapauden ikuisesti.

Nyt maassa on amerikkalainen johtaja. Yhdysvaltojen tankit möyryävät ja amerikkalainen ratsuväki vannoo turvaavansa maan vapauden ikuisesti.

Kovin lyhyeksi jäi tänäkin itsenäisyys. Entistä kiitollisempää pitää olla Ihantalan ja Vuosalmen miehille, jotka 1944 estivät vapauttajien riuomarssin keskuuteemme.

Muuten virolaisilla on lohdullinen tulevaisuus. Helsingissä ja sen liepeillä avataan kohta jättimäisiä väyläläyömitä. Tuhannet virolaiset pääsevät tänne kultaa vuolemaan ja heidän perheidensä elo kotona on turvattu.

PEKKA ALAROTU

A young child wearing a helmet and patterned jacket is riding a small white pony. Two adults, a woman in a blue shirt and a woman in a dark jacket, are guiding the pony in an indoor arena. The pony is decorated with a red and black saddle pad.

Karhuasennossa ratsastaminen ja samalla iloinen vilkutus onnistuvat kuusivuotiaalta Leevi Salolta. Oona Tuomi-Nikula (vas.) ohjaa harjoitusta maneesissa. Leo-hevosta taluttaa ratsastuksenohjaaja Piia Borén.

Tallipoika kehittyy ratsastusterapiassa

Pienen pojan kasvoilla viiptyy hymy, kun
ratsastaminen onnistuu karhuasennossa.
Kälviäläinen fysioterapiayrittäjä Oona
Tuomi-Nikula ohjaa lasten ja aikuisten
terapiatunteja tutulla tallilla.

KOKKOLA
Kuusivuotias **Leevi Salo** on
kotiin pieni tallipoika. Hän har-
joittaa Leon, norjalaisen vuono-
hevosen, yhdessä fysioterapeu-
tti **Sanna Tuomi-Nikulan** oh-
jehtuksella. Kanssa, Sitten Leevi puhdistaa
kaviot, valitsee satulahuovan
asettaa sen hevosen selkään ja
harjoittaa terapiaväyön sijoit-
tamalla jutustellaan leipoissa
ja kerrataan aiemmin opittua.
Sanna Tuomi-Nikulan työ
ratsastusterapeutina on
alkanut.
Leevin kädet ojentuvat ko-
kealle hänen harjattaessa Leon
kyllä ja astelellaan satula-
nuopaa. Solkien kiinnittäm-
inen vaatii keskittymistä, mistä
Sanna Tuomi-Nikula välillä joutuu
muistuttamaan.

Leevin isä **Sami Salo** kertoo pojan kehittyneen paljon kolmen terapiaavuoden aikana.

”Leevi on tullut rohkeammaksi ja reippaammaksi. Tasapaino on parantunut, liikkuminen on tullut varmemmaksi. Hän myös sietää paremmin voimakkaitakin ärsykeitä, kuten äkillisiä kovia ääniä.”

Hän arvelee, että Leevi haluaa myöhemminkin suunnata talleille rastastamaan.

Voimia perheenäidin arkeen
Tanja Kerola on jäänyt eläkkeelle MS-taudin vuoksi. Tervitapa-aamuna hänen raajansa olivat hyvin jäykät.

”Jo se helpotti, että tiesin pääseväni tänne”, Kerola kertoi.

Prizi on puolivieruuna, jonka tasainen selkä on Kerolan mukaan kuin tehty hänelle.

”Ratsastusterapiain ansiosta jäykkyyks vähenee, vartalon hallintaa ja voimat lisääntyvät. Liikkuminen ja tasapaino paranevat. Samalla mieliala kohenee.”

”Kaiken kaikkiaan tämä merkitsee minulle elämänlaadun paranemista ja piristymistä. Näin jaksan arkea ja kotihomma pienen pojan kanssa. Olen tästä tosi onnellinen”, nelivuotiaan pojan äiti sanoo.

Kela korvaa terapiaa

Tuomi-Nikula kävelee hevosien vierellä, kun vaelletaan metsätielle syksyiseen luontoon. Hän muistuttaa, että jo parikymmentä minuuttia luonnossa vähentää tutkitusti stressiä ja kohentaa mielialaa. Sama vaikutus on eläimillä.

”Luonnossa ratsastaminen siis moninkertaistaa terapian hyödyn.”

”Jos liikkumisessa on ongelmia, on vaikea havainnoida ympäristöä. Hevosien selässä ratsasta vapautuu katselemaan ympärilleen ja nauttimaan näkemästään.”

Tanja Kerola aloitti ratsastusterapian fyysioterapian ohessa kaksi vuotta sitten. Kela on

Jo ajatus päivän ratsastusterapiasta toi Tanja Kerolalle (oik.) iloisen mielen. Lenkille luontoon hän suuntaa puoliveriruuna Prizillä, Oona Tuomi-Nikula kävelee vierellä.

myöntänyt hänelle 40 terapia-
kertaa vuodessa.

Kävelytaito kohonee
Kälajokien **Piia Vähäsalo**
sairastaa harvinaista perinnöllistä neurologista sairautta, joka
aiheuttaa lihasheikkoutta. Hän
käyttää kynnösauvoja ja tulee
terapiaan henkilökohtaisen
avustajansa **Sonja Kurosen**
kanssa.

”Minulla oli ennakkoasenne
tätä kohtaan. Mielen todella,
haluaisinko lähteä ratsastus-
rapiaan. Itselläni on parinkym-
men vuoden ratsastustausta,

"Terapia on kyllä ylittynyt kaikki odotukset ja auttanut monella tapaa. Olen oppinut uudestaan kävelemään", hän kertoo.

Lihashaikous vaikeuttaa kehon hallintaa ja aiheuttaa paljon kipuja.

"Kun kälteä paremmin, kipuja on vähemmän. En usko, että olisin sailla päässyt yhtä hyvin tuloksiin."

Vähäsaloa kantaa tällä kertaa Kultti, herkkä hänglerhevon.

Vähäsalon mielestä on hyvä välillä vaihtaa hevosta. Monille taas joku kokeiluista vakiintuu ajan mittaan suosikiksi.

Ratsastustieripainin päättöksi Vähäsalon asettuu hevosen selän päälle poikittain asentoon, jossa

selkäranka venyy ja lihakset rentoutuvat.

Kaikki nivelet liikkuvat

Hevosien selässä ihmisen nivelet liikkuvat Tuomi-Nikulan mukaan monipuolisesti ja tavalla, joka ei ole mahdollista normaali-läysioterapiassa.

"Hevosien liikeimpulssit antavat ratsastajalle aistiedon kaudta kokemukseen kävelyliikkeistä. Tälliympäristö mahdollistaa käyttäntönläheisen harjoittelun."

Tuomi-Nikula muistuttaa, ettei hevonen itsessään tee terapiaa. Aina tarvitaan asiantuntevaa terapeuttia opastamaan, esimerkiksi korjaamaan asentoa tai ohjaamaan harjoituksia.

Kälväläisellä Muihosen taloilla hänen käytössään on kahdeksan terapiaa koulutettua hoivajavastaavaa. Hevosilla on oltava puhdas hyvä liike ja rohkeutta toimia erittäin laumassa. Niiden on oltava rauhallisia ja yhteistyöhaluisia. Sääkkyjä ne eivät saa olla."

 Hevosilla on oltava puhdas hyvä liike ja rohkeutta toimia erillään laumasta. Niiden on oltava rauhallisia ja yhteistyöhaluisia. Säikkyjä ne eivät saa olla.«

DOONA TUOMI-NIKULA

RATSASTUSTERAPIA

Yrittäjien yhteistyötä

Yrittäjänä työskentelevä fysioterapeutti Oona Tuomi-Nikula vuokraa maneesia ja hevosia Muhosen tallilta.

Muhosen talli on Suomen Ratsastajainliiton hyväksymä ratsastuskoulu Kokkolan Kälviällä. Omistaja ja johtaja on Sirpa Muhonen, jonka harrastuksesta talli on saanut alkunsa.

Tänä vuonna Muhosen talli täyttää 30 vuotta. Tallilla on 21 hevosta ja ponia.

Henkilökuntaan kuuluvat johtajan lisäksi vakituinen ratsastuskenopettaja, kaksi ratsastuskenohajaaja ja hevoshoitaja.

Ratsastusterapia on hyvä lisä tallin talouteen. Kylmäverihevoset ovat tottuneita ja kärsivällisiä terapiahevosia.

Terapiatunnit pidetään pääsääntöisesti aamupäivisin ja varsinaiset ratsastustunnit iltapäivällä.

**Hevosien kavioiden
puhdistaminen sujuu Leevi
Salon ja Oona Tuomi-Nikulan
yhteistyöllä.**

Tallilla on oma tunnelmansa, ja siellä tottuu monenlaisiin maistiärsykkeisiin. Leo ja kaikkiaalla puikkelehtiva tallipupu kohtaavat pihamaalla.

Hannu Salaman kohukirjaa mainostettiin lokakuussa 50 vuotta sitten.